

Kabinetsarchieven van Marc Galle

Bart Hellinck, Amsab-ISG

In 1987 gaf Marc Galle ongeveer twee kubieke meter archiefmateriaal betreffende zijn periode als minister in de federale regering en de Vlaamse executieve (1979-1985) in bewaring aan Amsab-ISG. Onlangs is dat bestand aangepakt met een inventaris tot gevolg.

Marc Galle is op 11 september 1930 geboren in Denderleeuw. Na zijn studie Germaanse filologie aan de Rijksuniversiteit Gent gaf hij les in diverse (hoge)scholen, doceerde hij aan de universiteit van Brussel en verzorgde hij de radiatorubriek *Taalwenken* bij de openbare omroep. Afkomstig uit een socialistisch milieu trad hij in 1955 toe tot de BSP, waar hij zich profileerde als strijdbaar flamingant. Op de lijst van de Rode Leeuwen voor de parlementsverkiezingen van 31 maart 1968 fungeerde hij als lijstduwer voor de Kamer. De daaruit voortvloeiende Vlaamse BSP-federatie van Brussel hield vast aan het nationaal programma van de BSP, aangevuld met de visie op het statuut van Brussel zoals door Galle verdedigd op het eerste congres van de Vlaamse BSP-federaties in Klemskerke (oktober 1967). In 1977 slaagde Galle erin een politiek mandaat te verwerven, als volksvertegenwoordiger

voor Aalst. Hij werd meteen secretaris van de Cultuurraad van de Nederlandse Cultuurgemeenschap. Op 3 april 1979 trad hij vervolgens toe tot de regering-Martens I, als minister van Vlaamse Zaken. Die tituluur veranderde echter snel in minister van het Vlaamse Gewest. Hij was bevoegd voor de vaste afvalstoffen, de natuurbescherming (inclusief het natuurbehoud en het gewestelijk beleid inzake leefmilieu), de gewestelijke economische expansie met betrekking tot het openbaar industrieel initiatief en de gewestelijke planning, het waterbeleid (inclusief de waterzuivering en de rioeringen), de vis- en vogelvangst en jacht en bossen, de organisatie van de ondergeschikte besturen (de voogdij, de intercommunales, het gemeentefonds), de gesubsidieerde werken, en de gewestelijke aspecten van het vervoerbeleid en van de buitenlandse handel. In de regering-Martens II (23 januari-9 april 1980) behield hij deze portefeuille, waarbij hij ten volle van zijn bevoegdheden gebruik maakte. De snelle opeenvolging van regeringen in die periode leverde Galle in de regering-Martens III (18 mei-7 oktober 1980) een nieuwe tituluur op: minister van de Vlaamse Gemeenschap. Aan zijn bevoegdheden veranderde er echter weinig. Die lijn werd doorgetrokken in de regeringen-Martens IV (22 oktober 1980-31 maart 1981) en -Eyskens (6 april-29 september 1981). Ten gevolge van de staatsvorming van 1980 (bijzondere wet van 8 augustus 1980) bleef het systeem van deelregeringen, in voege sinds 3 april 1979, in gebruik tot de eerstvolgende verkiezingen van Kamer en Senaat. Daarbij volgde Gaston Geens vanaf 22 oktober 1980 Rika De Backer-Van Ocken op als voorzitter van de Vlaamse deelregering.

Marc Galle als minister van de Vlaamse Gemeenschap, 1981

Met de parlementsverkiezingen van 12 oktober 1981 werden de kaarten herschud. Op het niveau van de gewesten en gemeenschappen werden voortaan executieven gevormd buiten de nationale regering, maar wel nog proportioneel samengesteld uit vertegenwoordigers van de verschillende partijen. Op die manier trad Galle op 22 december 1981 toe tot de eerste Vlaamse executieve van Geens, en dit als gemeenschapsminister van Ondergeschikte Besturen en Gesubsidieerde Werken, hetgeen later werd gewijzigd in gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden. Ook al werden de beslissingen van de executieven volgens de wet collegiaal genomen, de facto vormden de christendemocraten en de liberalen zoals in de nationale regering de meerderheid. Vanaf 1985 hoefde het proportionaliteitsbeginsel niet meer te worden toegepast bij de samenstelling van de executieven. Vier jaar nadat ze al uit de nationale regering waren verdwenen, verlo-

ren de Vlaamse socialisten ook hun plaats in de Vlaamse regering. Galle bleef wel zetelen als volksvertegenwoordiger en lid van de Vlaamse Raad, en vertrok in 1989 naar het Europees Parlement.

Het archief

Het archiefmateriaal dat aan Amsab-ISG is overgedragen, omvat vooral een reeks (verzamel)dossiers van de vergaderingen van de Vlaamse executieve - aanvankelijk als deelregering binnen het federale geheel, vanaf eind 1981 als autonome instantie - en analoog materiaal betreffende enkele ministeriële comités. De reeks van de executieve is redelijk volledig. Als er soms dossiers ontbreken, hebben die dikwijls betrekking op specifieke casussen van bedrijven (aanvraag tot expansiesteun, bedrijven in moeilijkheden, ingediende onderzoeksprogramma's). Deze reeks(en) dossiers bevat(ten) doorgaans per datum en per agendapunt een dossier(tje) bestaande

uit de officiële documenten - voornamelijk de 'nota aan de Vlaamse executieve', al dan niet met bijlagen - en één of meerdere nota's van de eigen kabinetsmedewerkers met een korte samenvatting van het dossier, een aanduiding van de eventuele knelpunten en een advies. In de praktijk zijn dikwijls ook nota's aangetroffen van kabinetsmedewerkers van socialistische collega-ministers (vooral Willy Calewaert en Roger De Wulf) en van de Culturele Cel.⁽¹⁾

Met betrekking tot de inhoudelijke werking van het kabinet werd weinig materiaal overgedragen: in hoofdzaak een heel onvolledige reeks dossiers inzake de bouw van waterzuiveringsstations en -collectoren. Deze dossiers werden enkel behouden indien er sprake was van een reële betrokkenheid van het kabinet.

Uiteindelijk omvat het archiefbestand 353 inventarisnummers, verspreid over 118 archiefdozen. De archivalia kunnen enkel worden geconsulteerd in het geval van een gemotiveerde aanvraag en mits toestemming van de bewaargever, na advies van Amsab-ISG. Stukken betreffende de vertrouwelijkheid van de politieke besluitvorming, de facto dus het overgrote deel van dit archief, blijven evenwel gesloten.

(1) Zie hiervoor B. HELLINCK, *Over evenwichten en waakhonden ... De archieven van adjunct-kabinetschef Bert Hermans (1968-1974) en van de Culturele Cel bij de SP-kabinetten (1978-1981)*. In: Brood & Rozen, (2004)1, p. 64-65.

BIBLIOGRAFIE

- GAUS, H. (ed.), *Politiek biografisch lexicon. Belgische ministers en staatssecretarissen 1960-1980*, Antwerpen: Standaard Uitgeverij, 1989, p. 463-469.

- GOOSSENS, M., *Ontstaan en groei van het Vlaams Parlement 1970-1995*, Brussel/Kapellen: Vlaams Parlement/Uitgeverij Pelckmans, 1995, 475 p.

't Apekot. Het archief van Vuile Mong en De Vieze Gasten

Sofie Vrielynck, Amsab-ISG

't Apekot van Vuile Mong en De Vieze Gasten werd onverwachts een hit. Mong Rosseel, alias Vuile Mong, een begrip tot ver buiten Gent, stond aan de wieg van theatergroep De Vieze Gasten. Ze zijn geëvolueerd van een agitpropgroep naar een groep met een sociaal-artistieke werking in de Gentse wijk Brugse Poort; een theatergezelschap dat een eigenzinnige en eigentijdse koers volgt met muziek als vaste pijler in de voorstellingen.

15 oktober 1971 was het startsein voor het gezelschap onder de naam The Bubble Knubbel Corporation of Sound Wave ende Woepi Inc. Vuile Mong en De Vieze Gasten Audio-Visueel Cirkus. Ter gelegenheid van de eerste verjaardag van het buurthuis Kontakt in de Sleepstraat staken Mong Rosseel, Fabien Audooren en Jan van Daele een show van politiek theater en satire in elkaar. Een jaar later was het buurthuis opgedoekt, maar het Cirkus brak door bij het grote publiek op de Gentse Feesten. Na de feesten, in augustus, trok het samen met Walter De Buck rond en presenteerde een originele mengeling van humor en politiek. Vooral tussen 1972 en 1975, mede door het

Vuile Mong in de beginjaren

tijdsgebeuren, trok het Cirkus van de ene manifestatie naar de andere. Ze speelden 85 voorstellingen in 1973, het jaar erop waren het er 127, waaronder een openluchttoernee door Oost- en West-Vlaanderen en hun eerste single 't Apekot werd onverwachts een hit. In 1975 brachten ze ook een Franstalig programma in Wallonië en verscheen hun eerste elpee, *Vuile Mong en zijn Vieze Gasten*. In het kader van het eerste theaterdecreet werden ze erkend als vormingstheater en in 1976 ontvingen ze voor het eerst subsidies. Aldus werden Mong Rosseel, Magda Demeester en Fabien Audooren de eerste deeltijdse medewerkers. De Vieze Gasten maakten laagdrempelig theater waarin ze maatschappelijke en sociale wantoestanden niet uit de weg gingen.

Met enige vertraging vierde de groep zijn vijfjarige verjaardag met de première van *Ademar, het Vlaamse Wonderkind*, de eerste volledig nieuwe show. Stefan Van den Bremt en Wim Meuwissen werken voor het eerst mee. Vanaf 1977 bracht de groep elk jaar een volledig nieuw repertoire. Op zoek naar een neutrale plaats kwamen ze Raphaëlo van het eenmancircus STAR tegen, en besloten ook in een circustent op te treden. De komende jaren speelden ze jaarlijks twee producties, één voor volwassenen en één voor kinderen, rond een tijdsgebonden thema (de crisis, de automatisering en haar gevolgen, discriminatie, ...). In de jaren 1980 nam het gezelschap deel aan marsen tegen de werkloosheid en aan grote vredesdemonstraties. Arlette Veys